

Vergaderjaar 1996–1997

25 193

Wijziging van de Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (financieringsmodel)

Nr. 4

VERSLAG

Vastgesteld 12 maart 1997

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen.

Onder het voorbehoud dat de gestelde vragen en gemaakte opmerkingen tijdig zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling genoegzaam voorbereid.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het voorstel om over te gaan tot een meer flexibel kostenverrekeningssysteem. Hiertoe wordt slechts op hoofdlijnen een aantal eisen in de wet vastgelegd, terwijl de meer gedetailleerde gegevens een plaats krijgen in een algemene maatregel van bestuur.

Het onderdeel van dit wetsvoorstel dat betrekking had op de instelling van een zelfstandig bestuursorgaan (zbo) is mede naar aanleiding van het advies van de Raad van State ingetrokken. Deze leden vragen wat nu de stand van zaken is ten aanzien van het ontwikkelen van een agentschap.

Hoe verloopt het overleg met de VNG en de gebruikers? Op welke termijn kan de Kamer het wetsvoorstel terzake, inclusief alle overwegingen voor het kiezen van deze vorm ten opzichte van een zbo, tegemoet zien?

Op zich hebben de leden van de PvdA-fractie begrip voor de wens van de regering om tot een meer flexibel systeem over te gaan. Toch hebben zij nog een aantal vragen terzake.

Allereerst vragen zij om genoemde amvb bij de nota naar aanleiding van dit verslag te voegen en naar de Kamer te sturen.

Ten tweede achten zij het noodzakelijk dat in verband met deze nieuwe kostenverdeling de gemeenten een goede kostenregistratie terzake voeren. De Algemene Rekenkamer heeft hiertoe eveneens opgeroepen. Welke afspraken zijn hierover gemaakt?

Heeft dit nieuwe kostenverrekeningssysteem ook nog invloed op de kosten van exploitatie en onderhoud van het GBA-systeem?

Deze leden wensen een heldere uiteenzetting hierover.

Verder willen de leden van de PvdA-fractie meer duidelijkheid krijgen over de kostenverdeling in geval van wetswijzigingen. Het uitgangspunt:

¹ Samenstelling:

Leden: Van Erp (VVD), V. A. M. van der Burg (CDA), Te Veldhuis (VVD), Van der Heijden (CDA), De Cloe (PvdA), voorzitter, Janmaat (CD), Van den Berg (SGP), Scheltema-de Nie (D66), ondervoorzitter, Apostolou (PvdA), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Zijlstra (PvdA), Van der Hoeven (CDA), Remkes (VVD), Gabor (CDA), Koekkoek (CDA), Nijpels-Hezemans (Groep Nijpels), Oedayraj Singh Varma (GroenLinks), Hoekema (D66), Essers (VVD), Dittrich (D66), Dijkman (PvdA), De Graaf (D66), Cornielje (VVD), Rouvoet (RPF), Rehwinkel (PvdA).
Plv. leden: Korthals (VVD), Dankers (CDA), Van Hoof (VVD), Bijleveld-Schouten (CDA), Liemburg (PvdA), Poppe (SP), Schutte (GPV), Jeeke (D66), Van Heemst (PvdA), Noorman-den Uyl (PvdA), Vreeman (PvdA), Verhagen (CDA), Van der Stoel (VVD), Mateman (CDA), Mulder-Van Dam (CDA), Van Wingerden (AOV), Rabbae (GroenLinks), Van Bortel (D66), H. G. J. Kamp (VVD), Assen (CDA), M. M. van der Burg (PvdA), Bakker (D66), Klein Molekamp (VVD), Leerkes (U55+), Van Oven (PvdA).

de veroorzaker betaalt, blijkt in de praktijk toch onvoldoende duidelijkheid over de kostenverdeling te geven. Als voorbeelden noemen zij de wijzigingen die dienen te worden doorgevoerd als gevolg van de wetsvoorstellen herziening van het naamrecht en van het afstammingsrecht en adoptie. Deze leden vragen naar de oorzaken van de nog steeds bestaande onduidelijkheid over de kostenverdeling en op welke termijn deze problemen zijn opgelost. Bovendien vragen zij hoe deze in de toekomst zijn te voorkomen. Zij leiden immers onnodig tot vertraging in de aanpassing van het systeem en daarmee de inwerkingtreding van wetten. Zal het nieuwe kostenverrekeningsstelsel hiervoor een oplossing bieden?

Ten slotte vragen de leden van de PvdA-fractie of indien mocht worden overgegaan tot een centrale verwijsindex, bij het onderzoek ook inzicht kan worden gegeven in de verandering van de kosten(verdeling).

Het huidige kostenverrekenings- of financieringsmodel is, volgens de Algemene Rekenkamer, vooral een bestuurlijk compromis en niet een bedrijfseconomisch gefundeerde allocatie van kosten en baten. Het ontbreekt aan een reëel inzicht in de kosten en baten. De Algemene Rekenkamer adviseert dan ook om voorafgaand aan de invoering van een nieuw kostenverrekeningsmodel een gedegen onderzoek naar de actuele kosten te doen plaatsvinden en om afspraken te maken over kostenregistratie.

De leden van de CDA-fractie vragen om een uitvoerig gemotiveerde reactie van de regering waarom zij dit advies niet opvolgt.

Genoemde leden vragen zich verder af of het zinvol is dit nieuwe financieringsmodel in te voeren, terwijl er overleg gevoerd wordt over een andere beheersstructuur van het GBA. Hierop vragen zij een nadere reactie van de regering.

Uitgangspunten van de nieuwe regeling zijn o.a. flexibilisering en inzichtelijkheid van het financieringsmodel. De leden van de CDA-fractie hebben hierover de volgende vragen. Kan de staatssecretaris reeds inzicht geven hoe deze uitgangspunten gerealiseerd worden? Hoe verhoudt zich in dit verband flexibiliteit van het model tot inzichtelijkheid?

De leden van de CDA-fractie stellen de volgende vragen over het beoogde model van kostentoerekening. Hoe worden de kosten berekend? Welke kosten zullen precies toegerekend worden? Welke afspraken zullen gemaakt worden over de kostenregistratie? Welke andere kosten dan het genoemde voorbeeld van alternatieve media zullen worden doorberekend?

Het resterend exploitatietekort zal niet meer op basis van 2:1 verdeeld worden tussen Rijk en gemeente. Als er in de nieuwe situatie een resterend exploitatietekort is, op welke wijze zal dit dan verrekend worden?

De leden van de CDA-fractie willen graag nader inzicht in de financiële consequenties van dit wetsvoorstel. De leden hebben de volgende vragen. Is er enig inzicht welke financiële consequenties dit voorstel heeft voor de afnemers, zowel rijks- als niet rijksafnemers? Wat zijn de uitvoeringskosten van dit wetsvoorstel?

Hoever is het overleg over de beheersorganisatie gevorderd, zo vragen de leden van de CDA-fractie. In het rapport van de Algemene Rekenkamer wordt geconcludeerd dat de huidige decentrale GBA-structuur als nadeel de hoge kosten ervan heeft. Daarom vragen de genoemde leden op welke wijze een centrale verwijsindex of een centrale structuur het financieringsmodel zou kunnen vereenvoudigen en de uitvoeringslasten zou kunnen verminderen.

De leden van de CDA-fractie vragen ten slotte of er al een amvb is voorbereid.

De leden van de D66-fractie constateren dat het stelsel van kostenberekening GBA momenteel niet flexibel genoeg is. De essentie van de nu voorliggende wijziging van de wet vormt het schrappen van de kostenverrekening uit de wet en vervolgens het regelen van deze verrekening via lagere regelgeving.

Uitgangspunt voor de amvb's terzake zullen zijn de kostendekkendheid van de bijdrage, de betaling naar de gevraagde prestatie en de inzichtelijkheid van het financieringsmodel. De leden van de D66-fractie kunnen instemmen met deze wijziging.

Wel achten de leden van de fractie van D66 nadere verduidelijking gewenst op twee punten, namelijk de basisgegevens ten bate van dit nieuwe systeem en de grondslagen voor de verdeling van de kosten. Welke gedragslijn wordt voorzien bij de invulling van de amvb bedoeld in artikel 5, derde lid? Wordt er bijvoorbeeld een onderscheid overwogen in invoeringskosten, exploitatiekosten van gemeenten en afnemers en kosten van het landelijke berichtenverkeer? Hoe worden bij voornoemde amvb's de aanpassingen in de GBA-systemen als gevolg van het Logisch Ontwerp betrokken? En welke wordt de gedragslijn voor kosten-toerekening naar en van verzelfstandigde onderdelen van het Rijk?

Rond de basisgegevens hebben de leden van de fractie van D66 de vraag in welke mate en op welke wijze een aanpak wordt voorzien voor het inventariseren en up to date houden van actuele kosten naar verschaffers en afnemers. Een inzicht op rijksniveau achten deze leden van belang voor het goed functioneren van het gehele GBA-stelsel.

Wanneer komen de resultaten van het aangekondigde onderzoek naar de relatie tussen het aantal GBA-berichten en de exploitatiekosten van de gemeenten beschikbaar, zo vragen de leden van de fractie van D66.

De voorzitter van de commissie,
De Cloe

De griffier voor dit verslag,
Van Hezik